

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-584580-I/08/AK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia

08/03/2010

Trybunał Konstytucyjny

Warszawa

Sygn. akt K 24/08

Na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz art. 16 ust 2 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) modyfikuję wniosek z dnia 17 lipca 2008 r. i wnoszę o stwierdzenie, że art. 7 ust. 1, 3, 5 i 6 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85, poz. 728 ze zm.) są niezgodne z art. 1, art. 2 i art. 84 w związku z art. 217 Konstytucji. W pozostałym zakresie wnoszę o umorzenie postępowania.

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 17 lipca 2008 r. został zaskarżony normatywny kształt systemu poboru i egzekucji opłat abonamentowych. Istotą tej inicjatywy Rzecznika Praw Obywatelskich było zarzucenie przepisom ustawy o opłatach abonamentowych, które dotyczą kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz obowiązku uiszczania opłaty abonamentowej [art. 7 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85, poz. 728 ze zm.)] niezgodności z art. 1, art. 2 i art. 84 w związku z art. 217 Konstytucji. Przesłanką takiego sformułowania przedmiotu zaskarżenia było twierdzenie, iż art. 7 ustawy o opłatach abonamentowych należy postrzegać w kategoriach całościowego mechanizmu, który w praktyce funkcjonowania - ze względu na normatywną wadliwość kwestionowanych przepisów, w szczególności brak sprawnych mechanizmów poboru i egzekucji abonamentu - doprowadził do całkowitego zaprzeczenia zasad powszechności, sprawiedliwości i równości ponoszenia ciężarów publicznych. W przekonaniu Rzecznika, nie należało rozdzielać przedmiotu zaskarżenia na poszczególne jednostki redakcyjne, gdyż przepis art. 7 ustawy o opłatach abonamentowych w całości powinien być uznany za niezgodny ze wskazanymi we wniosku ze względu na nierozzerwalny związek treściowy między wszystkimi ustępami tego przepisu.

Rozprawa przed Trybunałem Konstytucyjnym, przeprowadzona w dniach 17 listopada 2009 r. i 10 grudnia 2009 r., jak również zmodyfikowane stanowisko Prokuratora Generalnego z dnia 5 stycznia 2010 r. oraz Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 lutego 2010 r., dowiodły jednak, iż zarzuty niekonstytucyjności można postawić jedynie w stosunku do niektórych ustępów zakwestionowanego przepisu. Co za tym idzie, wydaje się, że każdy z ustępów art. 7 ustawy o opłatach abonamentowych powinien być oceniany samodzielnie.

W związku z powyższym, wątpliwości konstytucyjne wyrażone we wniosku Rzecznika z dnia 17 lipca 2008 r. należy w pełni podtrzymać w stosunku do ustępów 1, 3, 5 i 6 art. 7 ustawy o opłatach abonamentowych. W przypadku tych przepisów nie ma wątpliwości, iż

stwarzają one niekonstytucyjny system poboru i egzekucji opłat abonamentowych, który w praktyce funkcjonowania narusza art. 1, art. 2 i art. 84 w związku z art. 217 Konstytucji. Ustawa o opłatach abonamentowych we wskazanym wyżej zakresie nakazuje stosować do egzekucji opłat abonamentowych przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Odesłanie to nie pozwala jednak na sprawne zastosowanie egzekucji administracyjnej, gdyż warunkiem niezbędnym do dochodzenia podmiotowych należności jest wydanie decyzji przez właściwy organ. Niekonstytucyjność analizowanych przepisów opiera się zatem na fakcie, iż ustawa o opłatach abonamentowych nie przewiduje wydawania decyzji określającej wysokość tych opłat. Nie ma normatywnego rozwiązania pozwalającego na stwierdzenie niewywiązywania się podmiotu zobowiązanego (gospodarstwa domowego) z obowiązku uiszczenia opłaty abonamentowej w terminie przewidzianym w ustawie o opłatach abonamentowych. Brak jest zatem decyzji lub postanowienia, z którego wynika zaległość (i jej wysokość), która ma być przedmiotem dochodzenia w trybie egzekucji administracyjnej. Niemożność wydania takiego orzeczenia oraz wskazania organów właściwych do stwierdzania zaległości w opłatach abonamentowych powoduje, że w rzeczywistości egzekucja administracyjna nie jest prowadzona. Nie ma możliwości przeprowadzenia egzekucji administracyjnej również w przypadku opłat za używanie niezarejestrowanego odbiornika. Ponadto, wskazane przepisy ustawy o opłatach abonamentowych nałożyły na kierowników jednostek Poczty Polskiej obowiązek wydawania decyzji dotyczącej wysokości opłaty za używanie niezarejestrowanego odbiornika, lecz nie wskazały jednocześnie terminu, w którym powinna zostać uiszczona należność wymierzona niniejszą decyzją. W konsekwencji, uniemożliwia to stwierdzenie upływu terminu do zapłaty, a co za tym idzie pozbawia wierzyciela prawa do podejmowania dalszych działań niezbędnych do wszczęcia egzekucji administracyjnej.

W stosunku do art. 7 ust. 1, 3, 5 i 6 ustawy o opłatach abonamentowych Rzecznik Praw Obywatelskich podtrzymuje zatem stanowisko wyrażone we wniosku z dnia 18 lipca 2008 r. wraz z całą zawartą w nim argumentacją. W konsekwencji należy stwierdzić, że art. 7 ust. 1, 3, 5 i 6 ustawy o opłatach abonamentowych jest niezgodny z art. 1, art. 2 i art. 84 w związku z art. 217 Konstytucji. W pozostałym zaś zakresie postępowanie ulega umorzeniu. Zdaniem Rzecznika, pomiędzy poszczególnymi ustępami przepisu art. 7

istnieje nierozwalny związek, jednak argumentacja podnosząca, iż poszczególne jednostki redakcyjnie tego przepisu należy rozpatrywać odrębnie jest również dopuszczalna. Wydaje się, że stwierdzenie niezgodności z Konstytucją całego przepisu art. 7 dałoby ustawodawcy większą swobodę regulacyjną w przedmiotowej kwestii, w zakresie wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Jednak stanowiska uczestników postępowania przed Trybunałem, a w szczególności stanowisko przedstawiciela Sejmu, pozwoliły uznać Rzecznikowi, że stwierdzenie niezgodności z Konstytucją jedynie ust. 1, 3, 5 i 6 przepisu art. 7 ustawy o opłatach abonamentowych pozwoli na przywrócenie stanu zgodnego z Konstytucją. Taki zaś jedynie cel przyświeca wnioskowi Rzecznika z dnia 17 lipca 2008 r. Z tego też względu wnoszę jak w petitum pisma.